

Środa, 16 stycznia 2019 r.

P8_TA(2019)0025

Sprawozdanie z wdrażania filaru handlowego układu o stowarzyszeniu z Ameryką Środkową

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2019 r. w sprawie wdrożenia filaru handlowego układu o stowarzyszeniu z Ameryką Środkową (2018/2106(INI))

(2020/C 411/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając część IV umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony, a Ameryką Środkową z drugiej strony ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie projektu decyzji Rady dotyczącej zawarcia Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony, a Ameryką Środkową z drugiej strony ⁽²⁾ oraz towarzyszące jej wstępne sprawozdanie ⁽³⁾,
- uwzględniając sprawozdania roczne Komisji z 18 marca 2015 r., 18 lutego 2016 r. oraz 5 kwietnia 2017 r. dotyczące wdrażania części IV umowy ustanawiającej stowarzyszenie między UE a Ameryką Środkową (odpowiednio COM(2015)0131, COM(2016)0073 oraz COM(2017)0160),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 31 maja 2018 r. w sprawie sytuacji w Nikaragui ⁽⁴⁾ oraz oświadczenie wydane w imieniu UE przez wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 2 października 2018 r. w sprawie sytuacji w Nikaragui,
- uwzględniając rezolucję Euro-Latynoskiego Zgromadzenia Parlamentarnego w sprawie rządów i globalizacji oraz w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w UE i w państwach Ameryki Łacińskiej i Karaibów, przyjęte w Wiedniu w dniu 20 września 2018 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 9 listopada 2017 r. pt. „Wdrażanie umów o wolnym handlu – 1 stycznia 2016 r. – 31 grudnia 2016 r.” (SWD(2017)0364),
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 14 lutego 2018 r. na temat rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju w umowach UE o wolnym handlu ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie rocznego sprawozdania z realizacji wspólnej polityki handlowej ⁽⁶⁾ oraz z dnia 25 października 2018 r. w sprawie aspektów handlowych wykorzystania możliwości płynących z globalizacji ⁽⁷⁾,
- uwzględniając sprawozdanie z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie czwartego posiedzenia Komitetu Stowarzyszenia,
- uwzględniając sprawozdanie z dnia 13 czerwca 2018 r. dla Forum Społeczeństwa Obywatelskiego z czwartego posiedzenia Rady ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju w sprawie układu o stowarzyszeniu między Ameryką Środkową a Unią Europejską ⁽⁸⁾,
- uwzględniając streszczenie dyskusji przeprowadzonej w dniu 16 czerwca 2016 r. podczas wspólnego posiedzenia grup doradczych społeczeństwa obywatelskiego Europy i Ameryki Środkowej ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 346 z 15.12.2012, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. C 434 z 23.12.2015, s. 181.

⁽³⁾ Wstępne sprawozdanie z dnia 8 listopada 2012 r. w sprawie decyzji Rady dotyczącej zawarcia Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0238.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 227 z 28.6.2018, s. 27.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0230.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0439.

⁽⁸⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/july/tradoc_157150.pdf

⁽⁹⁾ https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/en_joint-document_advisory-groups_16-june-2016_final.pdf

Środa, 16 stycznia 2019 r.

- uwzględniając wysłuchania publiczne zorganizowane przez Komisję Handlu Międzynarodowego (INTA) w dniach 20 czerwca 2018 r., 15 marca 2016 r. i 27 marca 2012 r.,
- uwzględniając swoje zalecenie dla Rady i Komisji z dnia 13 grudnia 2017 r. przyjęte w następstwie dochodzenia w sprawie prania pieniędzy, unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania⁽¹⁾,
- uwzględniając „Wspólną deklarację w sprawie handlu i upodmiotowienia ekonomicznego kobiet z okazji konferencji ministerialnej WTO w Buenos Aires w grudniu 2017 r.”,
- uwzględniając art. 52 Regulaminu, a także art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy i załącznik 3 do tej decyzji,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego (A8-0459/2018),
 - A. mając na uwadze, że układ o stowarzyszeniu (zwany dalej „układem”) między UE a Ameryką Środkową był pierwszym międzyregionalnym układem o stowarzyszeniu zawartym przez UE; mając na uwadze, że opiera się on na trzech komplementarnych filarach, a mianowicie dialogu politycznym, współpracy i handlu; mając na uwadze, że filar układu dotyczący handlu (część IV) był dość obszerny i ambitny w momencie jego negocjowania, ale z perspektywy czasu okazuje się, że brakuje w nim zaktualizowanych postanowień dotyczących m.in. płci i handlu, handlu cyfrowego oraz handlu elektronicznego, zamówień publicznych, inwestycji, przeciwdziałania korupcji i małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP);
 - B. mając na uwadze, że filar handlowy układu jest tymczasowo stosowany od pięciu lat: od 1 sierpnia 2013 r. z Hondurasem, Nikaraguą i Panamą, od 1 października 2013 r. z Kostaryką i Salwadorem, a od 1 grudnia 2013 r. z Gwatemalą;
 - C. mając na uwadze, że filary dialogu politycznego i współpracy wciąż nie są stosowane, ponieważ nie wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały układ; mając na uwadze, że brak stosowania tych dwóch filarów prowadzi do braku równowagi między kwestiami związanymi z handlem a kwestiami politycznymi, tj. kluczowymi wartościami UE, takimi jak promowanie demokracji i praw człowieka;
 - D. mając na uwadze, że Ameryka Środkowa jest względnie małym rynkiem z blisko 43 mln mieszkańców i odpowiada za 0,25 % globalnego PKB;
 - E. mając na uwadze, że w ostatnich 15 latach kraje Ameryki Środkowej były bardziej otwarte na handel niż inne kraje z tym samym poziomem dochodu; mając jednak na uwadze, że przywóz nadal jest głównym źródłem handlu z innymi krajami;
 - F. mając na uwadze, że największy rynek w Ameryce Środkowej to sam region, Wspólny Rynek Środkowoamerykański jest drugim największym partnerem handlowym dla większości krajów w regionie, a jego udział w całym wywozie wynosi 26 %;
 - G. mając na uwadze, że wdrożenie umów handlowych UE jest kluczowym priorytetem Parlamentu, Rady i Komisji do celów monitorowania, oceny i dostosowywania wspólnej polityki handlowej UE; mając na uwadze, że sprawozdania dotyczące wdrażania układu z Ameryką Środkową stanowią szybki i użyteczny wkład w refleksję nad jego ewentualną modernizacją;
 - H. mając na uwadze, że zgromadzone do tej pory doświadczenia, informacje i dane statystyczne są wystarczające do oceny wdrożenia części układu dotyczącej handlu; mając na uwadze, że w rezolucji Parlamentu przyjętej w dniu 11 grudnia 2012 r. równoległe z wydaniem przez niego zgody na zawarcie układu określono cele w odniesieniu do filaru dotyczącego handlu oraz zawarto sugestie dotyczące działań następczych w trakcie jego wdrażania⁽²⁾, które są istotne z punktu widzenia trwającej analizy;

⁽¹⁾ Dz.U. C 369 z 11.10.2018, s. 132.

⁽²⁾ Opinia Komisji Handlu Międzynarodowego z dnia 19 września 2012 r. w sprawie projektu decyzji Rady dotyczącej zawarcia Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony.

Środa, 16 stycznia 2019 r.

- I. mając na uwadze opinię 2/15 Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 maja 2017 r.⁽¹⁾, w której potwierdzono, że wspólna polityka handlowa opiera się na wartościach, a promowanie zrównoważonego rozwoju stanowi jej integralną część;
- J. mając na uwadze, że w kilku krajach Ameryki Środkowej sytuacja w dziedzinie praw człowieka jest niepokojąca;

Główne wnioski i zalecenia

1. jest zdania, że układ zmierza do osiągnięcia jednego z jego kluczowych celów początkowych, jako że jest realizowany z zamiarem wzmocnienia procesu integracji regionalnej między krajami Ameryki Środkowej przez wspieranie instytucji wewnątrzregionalnych oraz współpracy i dialogów w obrębie regionu, przyczynianie się do osiągnięcia celów art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), ogólnoświatowej Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 ONZ oraz, zgodnie z zasadą spójności polityki na rzecz rozwoju, o której mowa w art. 208 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), do komplementarności ich sektorów produkcyjnych, ułatwiania uczciwej wymiany transgranicznej i wspierania regionalnego zrównoważonego wzrostu gospodarczego; ponownie stwierdza, że układ przyczynia się do konsolidacji szerszego strategicznego wymiaru partnerstwa między UE a Ameryką Łacińską i Karaibami; uważa, że niezbędne jest zapewnienie pełnego wejścia w życie układu, który oczekuje na ratyfikację przez niektóre państwa członkowskie UE⁽²⁾, oraz skutecznego i odpowiedniego wdrożenia wszystkich postanowień filaru handlowego przez obie strony;
2. przypomina o znaczeniu umacniania współpracy między obydwojma regionami w celu zachowania i wzmocnienia wielostronnego systemu handlu jako kluczowego filaru osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju oraz zagwarantowania zarządzania gospodarczego opartego na zasadach, poprzez zapewnienie uczciwszego, w większym stopniu sprzyjającego włączeniu i bardziej zrównoważonego rozwoju; przypomina w szczególności o swoim poparciu dla WTO, podkreślając jej rolę w zapewnianiu stabilizacji gospodarczej i wspieraniu wzrostu i rozwoju, oraz wzywa strony do nawiązania dialogu, któremu sprzyja układ, aby ustalić i opracować wspólne strategie zmierzające do koniecznego unowocześnienia WTO;
3. podkreśla, że Ameryka Środkowa jest jednym z regionów najbardziej dotkniętych zmianą klimatu i klęskami żywiołowymi, i dlatego wzywa do skrupulatnego zbadania powiązania między zmianą przeznaczenia ziemi w wyniku liberalizacji inwestycji i dostępem do własności a ekspansją monokultur, ochrony i dostępu do zasobów wodnych i słodkiej wody oraz potrzeby utrzymania lub rozwoju odpowiednich przedsięwzięć użyteczności publicznej, a także współpracy na rzecz rozwoju niezanieczyszczających środków transportu publicznego i systemów energetycznych;
4. podkreśla, że układ opiera się na sprawiedliwych i przewidywalnych relacjach opartych na określonych zasadach i promujących bezpieczniejsze otoczenie gospodarcze między partnerami handlowymi, dla którego podstawą są zasady zrównoważonego rozwoju oraz poszanowanie praw człowieka, norm pracy i środowiska, przy zachowaniu praworządności i dobrych rządów, a także podkreśla konieczność zaproponowania skutecznych środków antykorupcyjnych; uważa, że taka przewidywalność sprzyja wzrostowi gospodarczemu, wymianie towarów, świadczeniu usług, uczestnictwu w zamówieniach publicznych, atrakcyjności inwestycji, zatrudnieniu wysokiej jakości oraz lepszym warunkom pracy, nawet jeśli rozwój przepływów nie zawsze przebiega w sposób liniowy;
5. wzywa Komisję do dostarczania zaktualizowanych i kompleksowych rocznych sprawozdań dotyczących wdrażania układu zgodnie z wymogami odpowiednich rozporządzeń wykonawczych; jest zdania, że informacje zawarte w sprawozdaniu na temat wdrażania umów o wolnym handlu (FTA) są niewystarczające (SWD(2017)0364); zwraca uwagę, że dane na temat przywozu z Ameryki Środkowej są niezwykle zmienne, jako że wywóz koncentruje się na towarach, których ceny opierają się na rynku światowym lub częściach produktów w globalnych łańcuchach wartości; zdecydowanie zachęca strony, w celu dokonania odpowiedniej oceny wdrażania układu, do podjęcia odpowiednich środków mających na celu poprawę gromadzenia i dostarczania regularnych, aktualnych, porównywalnych i wiarygodnych danych statystycznych dotyczących odpowiednich sektorów, w tym handlu towarami i usługami, inwestycji i zmian klimatycznych, jak również stopnia konsolidacji działalności MŚP, oraz przeprowadzania ocen na podstawie danych z podziałem na płeć; zachęca ponadto obie strony do monitorowania wdrażania uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym standardów w zakresie zwalczania prania brudnych pieniędzy, a także uchylania się od płacenia podatków i unikania zobowiązań podatkowych; ponownie wzywa Komisję do większej spójności przy aktualizacji i tworzeniu wspólnej metodyki oceny wdrażania umów handlowych;

⁽¹⁾ ECLI: EU:C:2017:376.

⁽²⁾ Na dzień 10 września 2018 r. proces ratyfikacji nadal trwa w Austrii, Belgii, Zjednoczonym Królestwie i Grecji. <http://www.consilium.europa.eu/pl/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=2012001>

Środa, 16 stycznia 2019 r.

6. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że przepływy handlowe między stronami ogólnie nie ucierpiały pomimo niekorzystnego międzynarodowego otoczenia gospodarczego; odnotowuje fakt, że: wywóz z UE wzrósł o 22 %, podczas gdy przywóz z pięciu krajów Ameryki Środkowej wzrósł o 18,3 %, że głównym miejscem przeznaczenia wywozu z UE do Ameryki Środkowej jest Kostaryka, a następnie Panama i Gwatemala, oraz że głównym eksporterem towarów do UE jest Kostaryka, a następnie Honduras i Gwatemala; z niepokojem odnotowuje znaczny spadek wywozu z Kostaryki do UE w 2015 r., wynoszący 40,4 % ze względu na przeniesienie produkcji do Azji Południowo-Wschodniej przez kluczowego producenta sprzętu informatycznego, co doprowadziło do ogólnego spadku przywozu z Ameryki Środkowej o 16,8 %;

7. wyraża ubolewanie, że ani Ameryka Środkowa, ani UE nie wykorzystują w pełni przyznaných kontyngentów taryfowych, a zatem wzywa do wskazania potencjalnych sektorów, w których należy zachęcać do większej wymiany; wyraża ubolewanie, że dane dotyczące wykorzystania preferencji są dostępne tylko w Kostaryce; jest zaniepokojony faktem, że jedynie 16,6 % kwalifikowanego wywozu z UE do Kostaryki skorzystało z umowy o wolnym handlu, podczas gdy wskaźnik ten wynosił 92 % w przypadku eksportu z Kostaryki do UE⁽¹⁾; przypomina, że handel powinien w większym stopniu sprzyjać włączeniu i ułatwiać odpowiednią integrację MŚP, a zwłaszcza drobnych producentów rolnych, w łańcuchy wartości; w związku z tym zwraca się do Komisji o podjęcie aktywnych środków mających na celu zwiększenie wiedzy i ułatwianie wykorzystywania możliwości wynikających z układu wśród producentów europejskich, a zwłaszcza MŚP, w dążeniu do zwiększenia poziomu wykorzystania preferencji i istniejących kontyngentów taryfowych;

8. zauważa, że główne produkty eksportowane przez Amerykę Środkową do UE nadal pochodzą głównie z sektora pierwotnego i mają względnie niską wartość dodaną (np. tekstylia, kawa, cukier, części samochodowe lub krewetki), podczas gdy głównymi produktami wywozonymi przez UE do Ameryki Środkowej są maszyny i urządzenia, produkty przemysłu chemicznego lub przemysłów pokrewnych oraz sprzęt transportowy; zauważa jednak, że układ zaczyna przyczyniać się do modernizacji i dywersyfikacji eksportu z Ameryki Środkowej towarów o większej wartości dodanej, obejmującego m.in. igły, urządzenia protetyczne i wyroby medyczne, oraz do zwiększenia eksportu produktów sprawiedliwego handlu i certyfikowanych produktów ekologicznych;

9. wyraża ubolewanie, że ani trzecie roczne sprawozdanie, ani sprawozdanie na temat wdrażania umów UE o wolnym handlu za rok 2016 nie zawiera istotnych danych do celów oceny przepływów inwestycji; wzywa Komisję do uwzględnienia takich danych w przyszłych sprawozdaniach;

10. odnotowuje fakt, że całkowity poziom unijnego handlu usługami z Ameryką Środkową spadł nieznacznie, i wydaje się, że koncentruje się on w Panamie i Kostaryce; wzywa Komisję do zapewnienia dalszych analiz sektorowych dla poszczególnych krajów;

11. uznaje postęp w zakresie norm sanitarnych i fitosanitarnych, reguł pochodzenia i barier technicznych w handlu, a także wzywa strony do poprawy wczesnego ostrzegania i przejrzystości oraz wymiany informacji na temat wewnętrznych przepisów i procedur; zauważa, że Ameryka Środkowa jest zaniepokojona nowymi ramami prawnymi UE, które mogłyby utrudnić eksport oleju palmowego; ponownie podkreśla potrzebę terminowego informowania i większej uprzedniej wymiany informacji, aby umożliwić stronom przewidywanie i dostosowywanie się do zmieniających się wzorców oraz zapewnienie zgodności z wewnętrznymi wymogami prawnymi;

12. podkreśla, że niezbędne są dalsze postępy, np. w sprawie problemu dyskryminującego podatku Kostaryki od przywozu napojów alkoholowych; jest również zaniepokojony nierozstrzygniętymi kwestiami związanymi ze skuteczną ochroną oznaczeń geograficznych, na przykład w Kostaryce (Manchego), Gwatemali (Parmigiano) czy Hondurasie (wykaz leków generycznych), i zaleca dalsze wysiłki na rzecz przestrzegania przepisów;

13. wyraża ubolewanie z powodu braku odrębnego rozdziału dotyczącego MŚP w obowiązującym układzie i zachęca Komisję, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, państwa członkowskie i Amerykę Środkową do włączenia takiego rozdziału podczas przyszłego przeglądu układu; wzywa strony do udostępnienia MŚP wszystkich niezbędnych prawnych i administracyjnych narzędzi i mechanizmów wsparcia umożliwiających MŚP prowadzenie wymiany handlowej i inwestycji na podstawie układu, pozwalających zwiększyć wymianę i uczestnictwo w celu czerpania korzyści z układu, w tym poprzez

(1) Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „Trzecie roczne sprawozdanie dotyczące wdrażania części IV umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony” (COM(2017)0160).

Środa, 16 stycznia 2019 r.

aktywne środki sprzyjające umiędzynarodowieniu MŚP oraz wyznaczenie punktów kontaktowych i utworzenie specjalnej witryny internetowej dla MŚP; ponawia wezwanie do działań na rzecz szerzenia wiedzy na temat układu i dostępnego wsparcia wśród zainteresowanych stron, a zwłaszcza MŚP, w obu regionach; ponawia wezwanie do promowania współpracy z wykorzystaniem odpowiednich zasobów technicznych i finansowych w sektorach strategicznych dla obu regionów;

14. podkreśla, że uczciwe i przejrzyste otwarcie rynków zamówień publicznych w Ameryce Środkowej ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia równych warunków działania dla przedsiębiorstw; jest przekonany, że rynki zamówień publicznych w Ameryce Środkowej mogłyby być bardziej otwarte na szczeblu administracji centralnej i regionalnej;

15. dostrzega istotną przeszkodę w inwestowaniu w krajach Ameryki Środkowej w postaci wewnątrzregionalnych środków pozataryfowych; wzywa Komisję do zapewnienia, aby kraje Ameryki Środkowej stwarzały bardziej sprzyjające warunki inwestycyjne i lokalne otoczenie biznesowe dla inwestorów europejskich, co może zwiększyć zatrudnienie i poprawić infrastrukturę oraz zaspokoić istotne potrzeby regionu w obszarze rozwoju;

16. nalega na skuteczną realizację szczegółowych zobowiązań związanych z postanowieniami dotyczącymi handlu i zrównoważonego rozwoju, które stanowią integralną część układu i są niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów; przyjmuje do wiadomości, że w 2019 r. Komisja przeprowadzi ocenę ex post układu, w tym rozdziału dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju, z udziałem niezależnych ekspertów, i że powinna robić to również w przyszłości; przypomina, że rozdział dotyczący handlu i zrównoważonego rozwoju przewiduje powołanie krajowych grup lub komitetów doradczych właściwych do spraw pracy, środowiska i zrównoważonego rozwoju; z zadowoleniem przyjmuje w szczególności fakt, że mechanizmy doradcze społeczeństwa obywatelskiego zostały ustanowione we wszystkich krajach Ameryki Środkowej; stwierdza, że wyrażono poważne obawy o niezależność tych grup doradczych i ich zdolność do uczestnictwa w niektórych krajach Ameryki Środkowej; w tym kontekście ubolewa, że posiedzenia Komitetu Stowarzyszenia i podkomitetów oraz posiedzenia Forum Dialogu Społeczeństwa Obywatelskiego nie odbyły się w 2017 r., i nalega, aby posiedzenia odbywały się co najmniej co roku; wzywa wszystkie strony układu do szybkiego stworzenia mechanizmów i przeznaczenia niezbędnych środków finansowych na wzmocnienie krajowych grup doradczych, w celu zapewnienia udziału niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz zrównoważonej reprezentacji zainteresowanych stron, tak aby mogły one odpowiednio uczestniczyć; wzywa ponadto strony układu do wdrożenia skutecznych mechanizmów dialogu z grupami doradczymi, jak również członkami różnych podkomisji, oraz do włączenia ich w proces oceny ex post, który ma być przeprowadzony w 2019 r.; z zadowoleniem przyjmuje zalecenia przyjęte podczas 3. wspólnego posiedzenia krajowych grup doradczych z UE i Ameryki Środkowej w dniu 16 czerwca 2016 r. i wzywa strony do ich wdrożenia; przypomina, że rozdział dotyczący handlu i zrównoważonego rozwoju obejmuje prawnie wiążące postanowienia dotyczące skutecznego stosowania norm pracy, norm społecznych i norm ochrony środowiska; wyraża zadowolenie, że umowa otworzyła drogę do regularnego dialogu na temat realizacji wspólnych zobowiązań; zauważa, że Parlament zachęcał Komisję do wzmocnienia mechanizmów monitorowania, wdrażania i egzekwowania rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje 15-punktowy plan Komisji mający na celu zwiększenie skuteczności rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju i przypomina o potrzebie kontynuowania dialogu z różnymi zaangażowanymi podmiotami, w tym Parlamentem, na temat skutecznego mechanizmu egzekwowania zobowiązań w dziedzinie norm pracy i ochrony środowiska zawartych w umowach handlowych;

17. wzywa strony do przeglądu umowy w celu wprowadzenia odpowiedniego i skutecznego mechanizmu rozstrzygania sporów, w tym uwzględnienia, wśród różnych metod egzekwowania prawa, sankcji jako środka zniechęcającego, stosowanego w ostateczności w przypadku poważnego naruszenia, umożliwiającego odpowiednie uczestnictwo partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego;

18. wzywa UE i wszystkie kraje Ameryki Środkowej do ratyfikacji i pełnego wdrożenia wielostronnych umów środowiskowych dotyczących przeciwdziałania zmianie klimatu, zwłaszcza Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmiany klimatu i porozumienia paryskiego; podkreśla potrzebę zacieśnienia współpracy między UE a Ameryką Środkową w tym obszarze;

19. odnotowuje poszczególne sprawozdania krajowe sporządzone przez MOP i wyzwania, które wciąż istnieją; wzywa kraje Ameryki Środkowej objęte układem o stowarzyszeniu do położenia kresu przemocy wobec związkowców i ludów tubylczych oraz podjęcia kroków legislacyjnych w celu skutecznego wdrożenia podstawowych konwencji MOP dotyczących wolności zrzeszania się, negocjacji zbiorowych, niedyskryminacji oraz pracy dzieci; podkreśla znaczenie wzmocnienia inspekcji pracy i pogłębienia dialogu społecznego;

20. zwraca się do Komisji o gwarancje, że towary lub części towarów wyprodukowane w strefach przetwórstwa wywozowego nie podlegają taryfom preferencyjnym przewidzianym w układzie, ponieważ strefy te są zwolnione z obowiązku przestrzegania norm międzynarodowego prawa pracy i krajowych przepisów ochrony środowiska; zwraca się

Środa, 16 stycznia 2019 r.

do Komisji o konkretne informacje na temat postanowień dotyczących cel lub innych postanowień stosowanych w celu odróżnienia produktów pochodzących ze stref przetwórstwa wywozowego i tym samym niepodlegających eliminacji taryfowej;

21. przypomina, że wartości progowe w ramach mechanizmu stabilizacyjnego dotyczącego bananów, załączonego do umowy i obowiązującego do 2020 r., nie powinny być przekraczane, a po upływie okresu obowiązywania tego mechanizmu strony powinny nadal dostarczać dane statystyczne, w tym dotyczące sprawiedliwego handlu i produktów ekologicznych; zauważa, że we wrześniu 2018 r. Nikaragua i Gwatemala przekroczyły swoje progi (odpowiednio 349 % i 102 %) i wyraża zaniepokojenie, że ma to konsekwencje dla europejskich producentów bananów; przypomina o podjętym przez Komisję zobowiązaniu do przeprowadzenia oceny sytuacji producentów bananów z Unii najpóźniej do 1 stycznia 2019 r. oraz o możliwości przedłużenia ważności mechanizmu w przypadku poważnego pogorszenia sytuacji na rynku lub sytuacji producentów bananów z Unii; przypomina, że w świetle mechanizmu stabilizacji i klauzuli ochronnej przewidzianych w układzie Komisja powinna dostarczać Parlamentowi Europejskiemu i odpowiednim sektorom przemysłowym dokładniejsze i bardziej regularne informacje na temat rozwoju sytuacji na rynku;

22. podkreśla, że niedawne wydarzenia polityczne i gospodarcze związane z przemocą, bezkarnością, korupcją, niestabilnym wymiarem sprawiedliwości i niedostateczną praworządnością w niektórych krajach Ameryki Środkowej mogą mieć skutki gospodarcze o negatywnym wpływie na cały region i prowadzić do jego destabilizacji; wyraża szczególne zaniepokojenie obecnymi wydarzeniami w Nikaragui i zdecydowanie je potępia; wzywa Komisję i ESDZ do dalszego uważnego monitorowania sytuacji w Nikaragui oraz, w razie potrzeby, do oceny ewentualnych środków, które należy podjąć w świetle układu o stowarzyszeniu; przypomina, że klauzula demokratyczna jest kluczowym elementem wszystkich umów zawieranych przez UE z państwami trzecimi;

23. przypomina o zapisanym w art. 8 TFUE obowiązku UE, a także o zobowiązaniu się UE i innych sygnatariuszy deklaracji z Buenos Aires w sprawie handlu i upodmiotowienia ekonomicznego kobiet, do włączenia aspektu równości płci do polityki handlowej; wzywa strony do zaakcentowania aspektu płci w układzie oraz do promowania i wspierania włączenia, w ramach przyszłego przeglądu, specjalnego rozdziału poświęconego płci;

24. wzywa Austrię, Belgię i Grecję do ratyfikacji układu i przypomina o znaczeniu pełnego stosowania pozostałych jego części, w tym w obszarze współpracy w zakresie rozwoju gospodarczego i rozwoju handlu (art. 52 i inne);

25. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że strony uruchamiają wreszcie procedury administracyjne i instytucjonalne w celu przyjęcia odpowiedniego protokołu w sprawie włączenia Chorwacji do układu;

o

o o

26. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, ESDZ, państwom członkowskim, rządów krajów Ameryki Środkowej oraz Euro-Latynoamerykańskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu.
